

Jordanes om slaget ved Chalons, 451

Jordanes var en historieskriver af gotisk slægt. Han forfattede i 551 e. Kr. i Konstantinopel og på latin *De origine actibusque getarum* forkortet til *Getica* om sit folks historie. Slaget ved Chalons i Champagne (også kaldet Slaget på de Katalauniske Marker) fandt sted i år 451 og blev udkæmpet mellem på den ene side hunnerne anført af kong Attila og på den anden side en alliance bestående af en romersk hær anført af under Flavius Aetius og visigotere, burgundere og frankere under den visigotiske kong Teoderik d. 1.'s ledelse. Slaget var det vestromerske riges sidste seriøse militæroperation. Man ved ikke præcist, hvor slaget fandt sted, men man antager, at det var i nærheden af byen Châlons-sur-Marne.

Hærene mødtes på den katalauniske slette. Slagmarken lå ved et højdedrag, som begge hære søgte at erobre, for en fordelagtig position er en stor hjælp. Hunnerne erobrede den højre side med deres styrker, mens romerne, visigoterne og deres allierede tog venstresiden, og dernæst begyndte kampen om at nå toppen. Nu holdt Theodorik højreflanke med sine visigoter, og Aetius holdt venstreflanke med romerne (på linjen overfor Attila). På den modsatte side var hunnernes kamplinje sådan ordnet, at Attila og hans modigste krigere var i midten. Kongen havde mest opstillet styrkerne på denne måde med sin egen sikkerhed for øje, fordi han skulle holdes uden for fare i midten af sit eget folk. De utallige folk af forskellige stammer, som han havde underkastet sig, udgjorde fløjene. Denne hob af konger, hvis man må kalde dem sådan, og de forskellige folks ledere fulgte nu hunnerkongen Attilas mindste vink, som var de hans slaver, og når han gjorde tegn blot ved et blik, så stod de frem i bange ængstelse, eller gjorde i hvert fald, hvad de blev bedt om. Attila alene var konge over konger og tog sig af alle. Så begyndte kampen om den førnævnte fordelagtige stilling. Attila sendte sine mænd ud for at indtage højdedraget, men de blev udflankeret af Thorsimund¹ og af Aetius, som nåede højdedraget før dem, og udnyttede denne fordel til let at udradere hunnerne, da de kom op af højdedraget. Da Attila så, at hans hær var slået i uorden, forsøgte han at opflamme dem, og opflammet af hans ord, kastede de sig på ny ind i slaget. Og selvom situationen var farlig, så fjernede kongens tilstedeværelse enhver frygt og tøven. Mand mod mand stormede de ind i slaget og kampen blev voldsom, forvirret, uhyggelig og uophørlig – et slag, om hvis lige ingen i oldtiden nogen sinde havde bevidnet. Sådanne heltegerninger blev udøvet, at en modig mand, som gik glip af dette fantastiske syn, ikke kunne håbe at få noget tilsvarende at se i hele sit liv. For hvis vi skal tro vore forfædre, så blev en bæk, der flød mellem bredderne gennem slagmarken, fyldt med blod fra de dræbte. De sårede, som ville slukke deres brændende tørst, drak vand blandet med blod. I deres nød var de tvunget til at drikke, hvad de troede var blod fra deres egne sår. Kong Theodorik blev kastet af sin hest, da han red forbi for at opmuntre sin hær, og han blev trampet under fode af sine egne mænd og endte således sine dage i en moden, høj alder. Andre siger dog, at han blev dræbt af et spyd fra Andag, som ledte de ostrogotere, som var under Attilas herredømme. Så angreb visigoterne hunnernes horde og dræbte næsten Attila. Men han tog hurtigt flugten og lukkede sig inde med sit følge indenfor den lejr, som han havde befæstet med vogne. [...]

¹ Thorsimund: visigoternes kronprins

Ved daggry næste dag så romerne slagmarken fyldt med bunker af lig og at hunnerne ikke dukkede op. De tænkte at sejren var deres, men de vidste, at Attila ikke ville flygte fra slaget medmindre en stor katastrofe overgik ham. Han gjorde dog intet overilet, som en der var besejret, men han lod trompeterne og våbnene lyde og truede med et angreb. Hans fjender var fast besluttet på at slide ham op under en belejring. Det siges, at kongen forblev yderst modig, selv i denne ekstreme situation og at han havde ladet et begravelsesbål opbygge, så at han ville kaste sig på flammerne, hvis fjenden angreb ham, så ingen skulle have glæden af at såre ham, og så herren over så mange folk ikke skulle falde i sine fjenders hænder. Imidlertid fik han pga. uenigheder mellem romerne og goterne lov til at undslippe til sit eget land, og i dette berømte slag mellem de modigste stammer, siges det, at 160.000 mænd skulle være faldet på begge sider.

Jordanes *Getica* (38): Overs. Af M. Pihl. Efter W. S. Davis (red.): *Readings in Ancient History: Illustrative Extracts from the Sources*, Boston (1912-13), bind 2: *Rome and the West*, s. 322-325